

A tbc megelőzése

A gyermekkori tbc-megbetegedések száma többek között a rendszeresen alkalmazott BCG-oltások következtében örvendetesen, igen nagymértékben csökkent. Ezért a tbc megelőzéséért és ezzel a betegség végleges felszámolásáért folytatott küzdelem súlypontja egyre inkább

a felnőttkori megbetegedések megelőzésére tolik az át. Vizsgálati adatok szerint a megbetegedési arány az általánosnál sokkal nagyobb azok körében, akiknek tüdejében már bizonyos elváltozások vannak. Ezért a megelőzés szempontjából elsősorban az ilyenek megfigyelése, védelme a legfontosabb. A megelőzésnek természetesen többféle módja van, amelyek között szerepel a gyógyszeres kezelés, a megelőző életfeltételek, életmód stb.

A Nemzetközi tbc Unió a legutóbbi időben több évig tartó programot kezdeményezett ennek a kérdésnek tanulmányozására. Hazánkat is felkérték a részvételre a Korányi Frigyes tbc és Tüdőgyógyászati Társaság útján. Ez a felkérés a tbc elleni küzdelemben elért eredményeink nemzetközi megbecsülését is jelenti.

A programban tíz európai és tengerentúli ország vesz részt. A kísérleti munka a közelmúltban hazánkban is megkezdődött, egyelőre három vidéki tudógonozóban.

A nemzetközi munka eddigi tapasztalatainak és további teendőinek meghatározása céljából a Korányi Frigyes tbc és Tüdőgyógyászati Társaság és az Országos Korányi tbc és Pulmonológiai Intézet meghívására

Budapestben ülésezik az a 14 tagú nemzetközi bizottság, amelyben a résztvevő országok nemzetközi tekinthetőségi szakemberei vesznek részt, s amely a gyógyszeres megelőzés lehetőségeinek kutatását irányítja. (MTI)

Hid épül a határfolyón

Magyar–jugoszláv közös vállalkozással felépítik a második világháború idején felrobbantott drávaszabolcsi Dráva-hídat. A határfolyón keresztül ezzel újabb kapu nyílik Baranya és a szomszédos jugoszláv területek között, amelyek már most is élénk kereskedelmet bonyolítanak egymással, s lakói is szívesen „szomszédolnak”.

A hónapok óta tartó tárgyalássorozat eredményeként megszületett megállapodás szerint a több mint háromszáz méter hosszú hidat alépitményének tervezését és kivitelezését a magyarok, a felépítést pedig a jugoszlávok végzik el. Az építkezést jövőre kezdik. A befejezés határideje 1973. november vége.

Egyidejűleg tervezik az 58-as számú pécs–harkány

Téli kirándulás a Magas-Tátrába

Hatvan vásárhelyi és szegedi fiatal utazik december 13-án a Magas-Tátrába, hogy kellemesen töltsék ez év szabadságuk hátralévő idejét, a hófedte hegyekben. A végállomás Horny Smokovec kényelmes négyágyas szobái, ahol központi fűtés van és remek étkezési lehetőség. A fiatalok megtekintik a környék legnevezetesebb öreg városait Lőcsét és Poprádot,

Szabálytalan irodalomóra

Rendhagyó irodalmi órára hívtak tegnap délelőtt a Tömörkényi gimnáziumba. Olyan órára, amelynek tanára dr. Czine Mihály, országos hírű irodalomtörténész, versbemutató-előadója pedig Berek Kati, egyik legnépszerűbb művésznőnk volt. Szüvegként, sőt közreműködő felolvasóként részt vett az órán, akinek verseiről volt szó, élő irodalmunk egyik legtekintélyesebb költője, a Kossuth-díjas Nagy László.

Amikorra a művészek — egyébként percnyi pontossággal — megérkeztek, a nagyteremben a gimnázium három negyedik osztályának tanulói szorongtak; többen már nem fértek be. Ami azonban ezen a *Művelt Nép Könyvtérjlesztő* által szervezett rendhagyó, szokatlan irodalmi órán kialakult, természetesen nem tanítási óra volt. Legalábbis módszertani értelemben nem. Pedagógiai-

lag azonban igen, ha pedagógián az anyag átadásának intenzitását értjük. Nyilvánvaló, hogy ez a különös óra egész életre szóló élményt jelentett azoknak a diákoknak, akiknek szerencséjük volt meghallgatni. Aligha van pedagógia, amely ennél többet kívánhat.

Dr. Diós Józsefnek, a gimnázium igazgatójának szíves közönlős szavai után dr. Czine Mihály tartott rövid előadást. Rokonszenves indítással Szegeddél, az irodalomkedvelő várossal kezdte, aztán azoknak a felszabadulás utáni forró esztendőknél a jellemzésével folytatta, amelyekben azok a fiatal tehetségek jelentkeztek, akik ma már irodalmunk számottevő alakjai. A közülük való Nagy László munkásságából egyebek közt kiemelte, milyen nagy hozzájárulást jelentett ez a költészet zeneiségeivel és népi gyökereivel a magyar versforma továbbfejlesztéséhez.

Ezután Berek Kati mutatott be Nagy László verseiből egy csokorralalót. A bevezetés húsz percig tartott. Berek Kati előadása harminc percig tartott. Hogy az óra életreszóló élményt jelentett, elsősorban ennek a félórának köszönhető. Berek Kati olyan alázattal és átéléssel mondta el Nagy László verseit ebben a középiskolai tanteremben, mintha a Nemzeti színpadán, az ország előtt állt volna. Semmi rosszértélmű pedagógiai tendencia nem jelentkezett előadásában, hanem a legmagasabbrendű művészet.

A szabálytalan irodalomóra befejező részében Nagy László felolvasta néhány versét és válaszolt a tanulók kérdéseire.

Ö. L.

Este Berek Kati a főiskola *Petőfi kollégiumában* nagyszíki előadást tartott hallgatókkal.

mint dr. Fodor Ferenc (Madách utca 2.) olvasónk örömmel írja — a MEK vállalat megoldotta: a szegedi piacokon is mindennapos ez a népszerű alkoholfmentes üdítő ital. Ezzel még a gépjárművezetők is koccinthatnak!

Itt a Cola!

Ismét sok levél gyűlt össze a szerkesztői asztalon, közülük nem egy hosszabb utánjárást igényel, így több olvasónktól egy kis türelmet kérünk, hamarosan sor kerül majd az ő levelükre is. Szécsi Imre tanácsag (Kossuth utca 6. szám) levelét szerénytelenleg lenne leközölni, hiszen éppen a mi közbenjárásunkat köszöni meg, a választók nevében is. Mint írja, segítségükre voltunk írásunkkal, így a buszjárat újból megindult Alsóvárosban. Jólesnek az elismerő sorok, de nem jár köszönet munkánkért, hiszen ha úgy érezzük, hogy jó ügyet szolgálunk, köszönet nélkül is szívesen megteszünk mindent.

Pepsi Cola. Nem sikerült sem a Csemege vállalatnak, sem a kiskereskedelmi vállalatoknak, most viszont —

A kuka panasza

Úgy látszik, fellázdak a kukafazekak. Egy ideig megadással viselték sorsukat, talán még örültek is a szép alumínium egyenruhának, meg a jól záródó alumínium-umisasznak. De bizonyára unják a lármás kukaaútót, és úgy határoztak, hogy tovább nem szolgálnak: oldalt és alul kifolyatják a szeméket, s mindezt nem a kapuk aljában, udvarok szögletében félrebújva, hanem a világ

szemelättára, a nyílt utcán. Feltehetőleg megunták a goromba bánásmódot — írja dr. B. László (Hunyadi János sugárút 15). —, s ha hamarosan nem foltozzák meg a „ruhájukat”, s nem ígérk meg nekik, hogy ezentúl gyengédebben bánanak velük — hát bizony, itthagynak bennünket télvíz idején, nyakig a szemétben, a kuká fazekak!

Csiki-csuki

A tarjáni villamosmal kapcsolatos panaszt kaptunk ismét. Több olvasónk írja, hogy a Vörösmarty utcai

végállomásonál a villamosajtót csak elől és középen nyitja ki a legelső vezető, így a reggeli órákban nagy a torlódás, és senki nem érti, hogy miért kell a leszállást akadályozni, hiszen némelyik vezető vagy kalauz mind a négy ajtót kinyitja, s ezzel jó néhány percet megtakarítanak az utasoknak. Miért nyitja az egyik és miért nem a másik? Azt már megtanulták az utasok, hogy elől csak bérlettel lehet felszállni, úgy is megvárják türelmesen, amíg mindenki leszáll a kocsiról. Erdemes-e rendelkezést fenntartani akkor is, ha már a gyakorlatban az nem a rendet szolgálja, hanem csak bonyodalmakat okoz?

Kálmán Imre CIGÁNY-PRIMÁS-ának december 5-i felújításával kapcsolatban idézzük fel a régmúltat. A bemutató 1913. március 7-én volt Szegeden, Almássy Endre igazgatása alatt, s ezt követően 1941-ig kilenc évadban került meg színre. A szereposztást illetően érdekes, hogy az egyes főszerepeket az első előadástól kezdődően sorrendben 1941-ig kik játszották. Rác Pált: Heltai Jenő, Galetta Ferenc, Sugár Gyula. Sziklay Jenő, V. Arthur és Horváth Jenő; Rác Lacit: Oláh Gyula, Sümei Ödön, Ocskay Kornél, Hunyadi János, Tanay Emil, D. Kovács József és Madarász László: Sárít: Déry Rózi, Viola Margit, Gábor Mara, Harmath Hilda, Lantós Ica és Jurik Julesi; Juliskát: Antal Erzs, Irányi Ella, Hilbert Janka, Réth Marian, Kolbay Ildikó, Fatkós Irma és Antal Ila; Iri-

Huszonkét méteres karácsonyfa

A Borsodi Erdő- és Feldolgozó Gazdaság bükki és zemplén-hegyvidéki telepein megkezdték a karácsonyfa kitermelését.

Az idén mintegy nyolcvan hektárnyi karácsonyfatelep-ről több mint nyolcvanezer, zömmel egy- és kétméteres karácsonyfát adnak át a kereskedelemlnek.

Az idén a Parlamentben felállításra kerülő hatalmas fenyt is a zempléni részről. Háromhatártól szállítják el. Már kiválasztották a huszonkét méter magas óriási karácsonyfát, amelyet az ünnepekre külön járművön szállítanak a fővárosba.

Takarékosabb munkaerő-gazdálkodás az élelmiszeriparban

Az előző években csak négy élelmiszeripari ágazatban — a tej-, hűtő-, a likőr- és a dohányiparban — nőtt a termelés gyorsabban, mint a létszám. A vállalatok sokkal könnyen bántak a munkaerővel, a gépésztésre, a műszaki fejlesztésre pedig kevesebb gondot fordítottak.

Az élelmiszeripari üzemek az idén — legújabb statisztikák szerint — már takarékosabban gazdálkodnak a munkaerővel. A termelés 5,3 százalékkal nőtt, miközben a létszám csak 2,9 százalékkal gyarapodott. Az iparágak közül csak 3. — a gabona-, a cukor- és a tanácsi sütőipar — dolgozóinak létszáma emelkedett jobban a tervezettnél.

A létszámemelkedés a legtöbb esetben indokolt, mert a vállalatok növelték a fogyasztók által igényelt munkakényesebb termékek előállítását. A kisebb adagok csomagolása iránt is megnőtt a kereslet, de miután ehhez még nincsen elegendő gép, a legtöbb helyen kénytelenek többletmunkaerővel biztosítani a zavartalan termelést.

Az egyre-másra nyíló új tej-, sütő-, bor-, és baromfi mintaboltok is gyarapítják az élelmiszeripar dolgozóinak számát. Néhány vállalatnál ugyanakkor — érde-

kes módon — építőipari dolgozó munkába állítása emelte a létszámot. A házi építőipari brigádok tevékenysége ugyan nem függ szorosan össze az élelmiszeripari termeléssel, mégis nagy szükség van rájuk, mert az építőipari vállalatok kapacitáshiány miatt rendszerint nem vállalják a belső épület-átalakításokat, kisebb korszerűsítéseket.

Cukor-gyári rekord

Rekorderedménnyel zárult a Szerencsi Cukorgyár dolgozóinak november 20-tól december 1-ig tartó kongresszusai dekádja. A keddi hajnalban véget ért ünnepi műszakban a több mint 8 éves gyár történetében egyedülálló teljesítménnyel, naponta átlagosan 324 vagon répből vonták ki a cukrot. A legmagasabb teljesítmény november 26-oz fűződik. Ezen a napon 332 vagon répat dolgoztak fel.

A tudományegyetem évkönyve

Most jelent meg a szegedi József Attila Tudományegyetem évkönyve az 1968—69-es tanévről. Az évkönyv, amelynek szerkesztő bizottságát dr. Martonyi János egyetemi tanár vezette, közli dr. Márta Ferenc rektor és dr. Serfőző Lajos, az egyetemi pártbizottság akkori titkára tanévnyitó beszédét, továbbá Rác János tanszékvezető docens megemlékezését az októberi fordulójáról.

Ismerteti az évkönyv az egyetem és az egyetemi társadalmi szervek vezetőinek névsorát, az egyetem dolgo-

zóinak névsorát, karok és tanszék szerinti csoportosításban, továbbá közli a rektor beszámolóját a tanév értékeléséről. Jelentéseket olvashatunk ezenkívül a karni bizottságok, a gyakorlóiskolák, az Egyetemi Könyvtár tevékenységéről, az úgynevezett szerződéses munkakörrel és a kulturális tevékenységről. Közli az évkönyv az egyetem külföldi vendégeinek névsorát és — egyebek közt — az oktatók külföldi útjainak ismertetését, valamint a doktorrá avatottak és a diplomát szerzetek névsorát.

Morzszak

Ha már a Cigányprimás régi szereposztásait így leírtuk, kérdezzük meg a színház illetékes szerveit, hogy mi az oka annak, hogy ez évben nincsenek a színháznak olyan falragaszal, melyből kiderülne, hogy a színre kerülő művek szerinti szerepeket kik játszzák. Csupán arról árulkodnak a hirdetemények, hogy kik játszanak az előadásra kerülő darabban, pedig a közönséget az is érdekelné, hogy az egyes szerepeket kik alakítják. Tudjuk, hogy a műsorfüzetben ez megvan, de hát a jegyváltás, illetve helyfoglalás előtt ez miért marad titokban? Remélhetőleg nem azért, hogy a kíváncsi színházjáró kénytelen legyen megvásárolni a műsorfüzetet?

Jenő István

Dr. Somogyi Károlyné fotói

Tíz év terméséből válogatta össze dr. Somogyi Károlyné, a Délmagyarország fotóriportere azt a közel száz fényképfelvételt, amellyel az újságíró klub *Művészklubjának* vendégei előtt bemutatkozott.

Bevallott célja az ember — az orvosságok kanáltól irtózó kislgyerek, a világra rácsodálkozó kamaszlány, a nekiszabadult vízzel, olajjal birkozó férfi, a talán utolsó levelét olvasó öregasszony meg még ki tudja hány arc-

villanás, gesztus, mozdulat — bemutatása volt. „Így látom őket” — mondja dr. Somogyi Károlyné a vendég-invítáló meghívó fényes lapján, s aki hajlik szavára, és végignézi a négy falat beborító gyűjteményt, annak bizony azt kell mondania, hogy nemcsak őszinte, de izzadtan is, sárosan is, megkínzottan is, ráncosan is szép arcát mutatja fel az ő képein az ember; az ő képein, a technikailag is mestermód elkészített *riportfotókon*, meg a néhány valóban művészi művészfelvétel.

Dr. Somogyi Károlyné első fotóárját — amelyet reméljük majd újabbak is követnek — tegnap, kedden este Sz. Simon István, a Délmagyarország főszerkesztő-helyettese nyitotta meg. A megnyitó szavak után Bara István, az MTI fotóriportere tartott diavetítéssel egybekötött élménybeszámolót *Portugál-Guinea* szabadságharcáról. Az afrikai állam legutóbbi történelmét, politikai viszonyait Perényi István, a Csongrád megyei Hírlap külpolitikai rovatának vezetője elemelte.

A. L.